

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انسان ، فضا ، طراحی

دورهٔ پیش‌دانشگاهی

رشتهٔ هنر

شماره درس ۱۴۲۴

۷۰۱	شریف تهرانی ، سید رضا
/۸	انسان ، فضا ، طراحی / مؤلف : سید رضا شریف تهرانی . - تهران : شرکت چاپ و نشر کتابهای
الف ۴۵۳ ش	درسی ایران ، ۱۳۹۱ .
۱۳۹۱	۱۱۳ ص. : مصور . - (آموزش دورهٔ پیش‌دانشگاهی ؛ شماره درس ۱۴۲۴)
	متون درسی رشتهٔ هنر دورهٔ پیش‌دانشگاهی .
	برنامه‌ریزی و نظارت ، بررسی و تصویب محتوا : کمیسیون برنامه‌ریزی و تالیف کتابهای
	درسی رشتهٔ هنر دورهٔ پیش‌دانشگاهی دفتر برنامه‌ریزی و تالیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارداش
	وزارت آموزش و پرورش .
۱	فضا در هنر . ۲. معماری - عوامل انسانی . ۳. طراحی . الف. ایران . وزارت آموزش و
	پرورش . دفتر برنامه‌ریزی و تالیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارداش . ب. عنوان . ج. فروست .

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۱۵۰۴۸۷۴ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoecd.sch.ir

پیام‌نگار(ایمیل)

www.tvoecd.sch.ir

وبگاه (وبسایت)

این کتاب در کارگاه ارزشیابی محتوای کتابهای درسی، در شهریور ماه ۸۰ توسط مدرسان
منتخب سراسر کشور و اعضای کمیسیون تخصصی برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای درسی رشته هنر
پیش‌دانشگاهی بر اساس نتایج ارزشیابی تکوینی مورد بررسی و تجدیدنظر قرار گرفته است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: انسان، فضا، طراحی- ۵۹۴/۷

مؤلف: مهندس سید رضا شریف تهرانی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتابهای درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۹۶۶-۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

اجرای صفحه‌آرایی: شهرزاد قبیری

طراح جلد: علیرضا رضائی گر

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

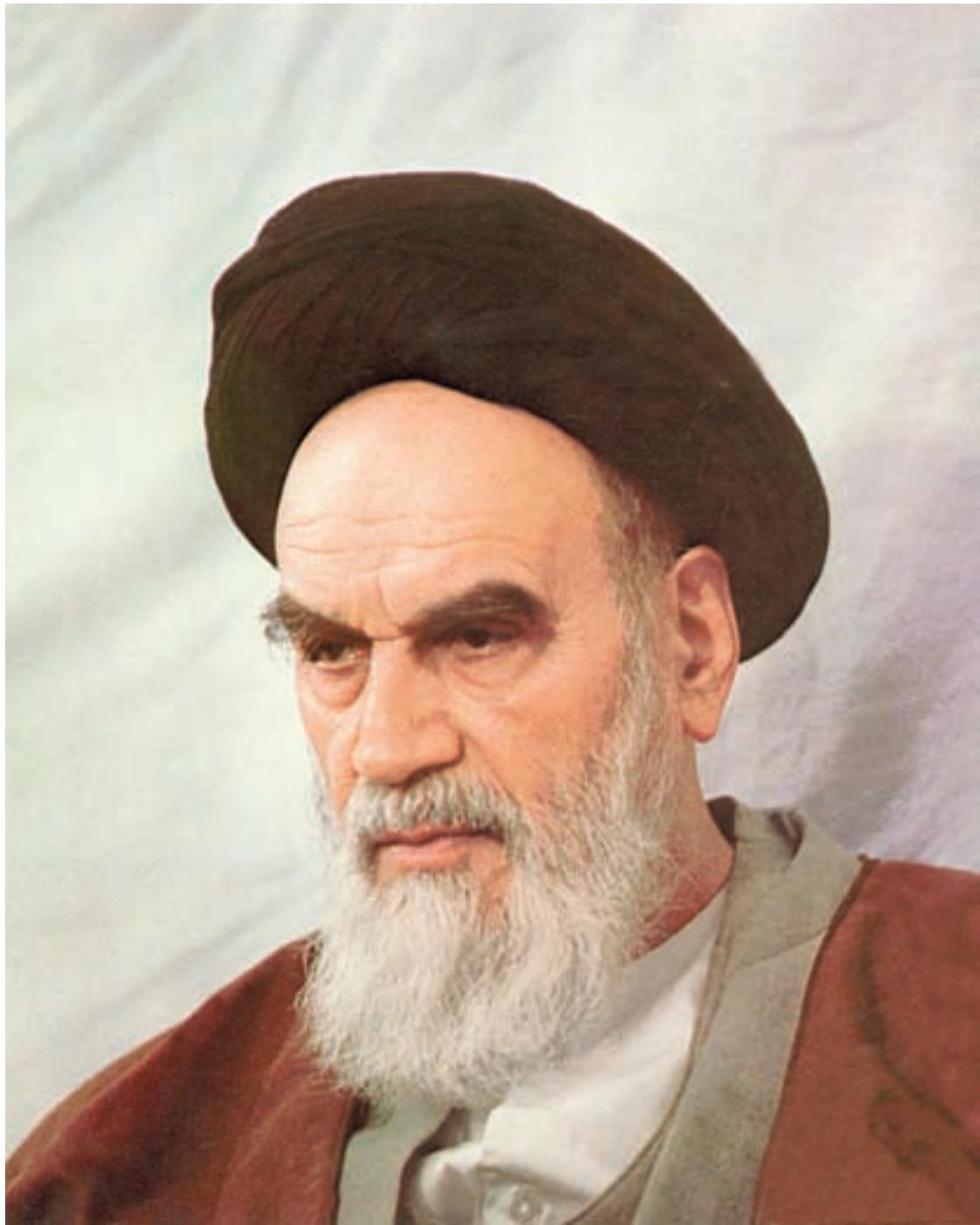
تلفن: ۰۹۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۰۹۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سیزدهم ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۰-۰۵-۰۶۵۴-۹۶۴ ISBN 964-05-0654-0

وظیفه شاعران و هنرمندان است، که تکلیف خویش را نسبت به توده‌های محروم و بینوا و قشرهای مستضعف از راه آفرینش آثار شعری بدیع، و تابلوهای هنرمندانه جذاب ادا کنند، آثاری که خون‌گرم زندگی در آنها بجوشد. و جوهر حرکت و تصمیم از آنها بیارد، تا وجودانها بیدار گردند و جانها هشیار.

امام خمینی (ره)

فهرست

۲۶	– فضای قدرت	بخش اول – کلیات	
۲۸	– فضای مرموز	مقدمه	
۳۰	– تجسم فضای شهر قدیم		
	– مجسمه کل ساختمان‌های شهر یا مجسمه		
۳۱	شهر		
	بخش دوم – فضاهای تصویری		
۳۵	فصل اول – فضای نقاشی		
۳۶	– چند نوع فضا داریم		
۳۸	– روش‌های معمول نشان دادن فضا		
۳۸	– اندازه		
۳۹	– ارتباط بین اندازه اشیا و محل قرارگرفتن آنها		
۴۰	– انرژی نوری و فضا		
۴۲	– خط و فضا		
۴۴	– بافت و فضا		
۴۶	علمی واقعی	– پرسپکتیو	
	فصل دوم – فضای ارتباط‌های تصویری		
۵۲	– گرافیک		
	– نماها و کاربرد آنها در بیان مفاهیم داستان		
۲			
۴	– حضور ما طرحی مقدار را می‌سازد		
۶	– طراح با ما فضا را می‌سازد		
	– بخشی از فضا را ما می‌سازیم، بخش دیگر		
۸	ساخته می‌شود		
	فصل دوم – تشکیل فضا، فضای عبادت		
۱۲	– ظرف و مظروف و رابطه بین آنها		
۱۳	– عوامل تأثیرگذار و عناصر تشکیل دهنده فضا		
۱۳	– فضای پُر. فضای بین		
۱۴	– عناصر اصلی در مساجد		
۱۶	– فضاهای اصلی دو مسجد ایرانی		
۱۸	– حسن اختتام		
۱۹	– انعکاس و شفافیت		
۲۱	فصل سوم – فضای گذشته		
۲۲	– فضای آشنا		
۲۲	– فضای تاریخ – فضای تاریخی		
۲۴	– تفاوت در چیست؟		

۸۲	- خطای دید	۵۴	نمای کلی
۸۴	- خیال در دو بعد، خیال در سه بعد	۵۵	نمای عمومی
۸۶	- درک بُعد چهارم	۵۵	نمای متوسط
	بخش چهارم - طراحی برای ساختن	۵۵	نمای تزدیک
۹۰	- طراحی فضای شهر	۵۵	نمای درشت
۹۲	- فضای نمایشگاه	۵۶	- موقعیت شخصیت‌ها به تصویر معنی می‌دهد
۹۴	- فضاهای نمایشگاهی	۵۶	- دید از بالا وقتی ناظر بالاست
۹۶	- چند فضا وجود دارد	۵۸	- دید از پایین به بالا
۹۸	- طراحی با گیاه	۶۰	- داستان مصور
۱۰۰	- نقش گیاه در نقاشی‌های قدیم	۶۲	- فضای قدرت و نفرت
	بخش پنجم - فضای کلمه و نوا	۶۴	- تصویرسازی کتاب‌های کودکان و نوجوانان
۱۰۵	- گوش بدید حتماً خواهید شنید	۶۷	- تداوم تصویر
۱۰۶	- فضای شعر	۶۸	- نقاشی قهوه‌خانه‌ای
۱۰۷	- فضای موسیقی		بخش سوم - واقعیت و خیال
۱۰۸	<div style="display: flex; align-items: center; justify-content: space-between;"> عقاب مرگ قو </div>	۷۲	- نگاه نقاش
	منابع و مأخذ	۷۴	- فضای رؤيا
۱۱۲		۷۷	- حدّ تخیل
		۷۸	- تداعی
		۸۰	- فضای عجیب

هدف کلی

آشنایی با عوامل مؤثر و تأثیرگذار در ایجاد فضا در هنرهای مختلف به منظور تعمیق بینش هنری دانشآموزان

در این کتاب سؤال‌ها بیش‌تر به منظور گسترش بینش دانشپژوهان و برای ایجاد سؤال در ذهن آن‌ها و وادار نمودن آن‌ها به تفکر پیرامون آن‌هast، نه افزایش داشت. لذا نباید محفوظات ذهنی دانشپژوهان آزموده شود. پرسیدن تعداد منار، مقدار یا اندازه یک شئ یا ترتیب مناسک حج یا نام شاعر و نویسنده و نظائر آن ضرورت ندارد. به جای ترتیب مناسک می‌شود تجسم مناسک را در مقطع زمانی خاصی خواست تا ویژگی‌های فضای تشکیل شده را بیان کنند.

یا خواسته شود فضای درون و بیرون گنبد، حیاط، منار و نظائر آن‌ها را مجسم و آن را توصیف نمایند. برای مثال منار حجمی است که به عنوان نشانه و مأخذ استفاده می‌شده است. پله‌ای مارپیچ حول محوری عمودی بالا می‌رود تا مؤذن را از پایین (بین مردم) به بالا محل انتشار اذان ببرد. در راه، روزنه‌های فضای تاریک مارپیچی پله را کمی روشن می‌کند تا در انتهای آن نور می‌رسد. عبور مؤذن برای ... تاریکی، نور، پایین، بالا، محور، مارپیچ و ... دارای معانی خاصی می‌شود و